

## **PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA WŚRÓD UCZNIÓW**

### **ZJAWISKA PRZEMOCY RÓWIEŚNICZEJ (przemoc słowna, fizyczna, hejt, mowa nienawiści)**

obowiązująca w Szkole Podstawowej w Umiastowie

Hejt (ang. „to hate” – nienawidzić) to agresja w formie werbalnej, pisanej, graficznej lub za pomocą zdjęć i nagrań skierowana przeciwko komuś. Może być wymierzony w jednostkę, jak również grupę osób. Osoba hejtująca (hejter) rozpowszechnia negatywne treści pod adresem innych. Komentuje, aby znieważyć i obrazić, używając często ostrych i niecenzuralnych słów. Hejter wykracza poza konstruktywną krytykę. Jego celem jest wyrażenie negatywnych uczuć dotyczących zamieszczonych w sieci materiałów, informacji czy zdjęć konkretnej osoby, grupy ludzi czy zjawiska. Komentarze hejterów są napastliwe, pogardliwe, zaczepne, lekceważące, a także niejednokrotnie kipią nienawiścią lub zazdrością.

Mowa nienawiści natomiast to wypowiedzi mające na celu obrażanie lub wzbudzenie niechęci wobec jakiejś osoby czy grupy. Jest to wyraz wrogości wobec innych ze względu na ich tożsamość/inność.

Mowa nienawiści służy do rozpowszechniania antyspółecznych uprzedzeń i dyskryminacji ze względu na cechy, takie jak:

\* wygląd i umiejętności edukacyjne, społeczne,

- narodowość (szowinizm),
- orientacja psychoseksualna (homofobia),
- płeć (seksizm),
- pochodzenie etniczne (ksenofobia),
- rasa (rasizm),
- światopogląd religijny (antysemityzm, chrystianofobia, islamofobia),
- tożsamość płciowa (transfobia),
- wiek (ageizm).

#### **1. Cel uruchomienia procedury:**

Zapewnienie zdrowia i bezpieczeństwa psychicznego i emocjonalnego uczniów placówki, poprzez przeciwdziałanie i ograniczanie lub całkowite wyeliminowanie zachowań agresywnych i przemocowych realizowanych przez uczniów poprzez przemoc rówieśniczą, hejt i mowę nienawiści, a także zapobieganie powstawaniu tego rodzaju sytuacji.

## 2. Osoby odpowiedzialne:

Każdy pracownik szkoły ma obowiązek zareagowania na jakikolwiek sygnał o ryzyku występowania sytuacji hejtu i przemocy rówieśniczej. W przypadku zaobserwowania lub powzięcia informacji o powyższym zdarzeniu, każdy pracownik pedagogiczny i niepedagogiczny szkoły powinien niezwłocznie przeprowadzić kroki procedury.

### A. Postępowanie w przypadku używania agresji słownej, hejtu oraz przemocy fizycznej itp. przez uczniów wobec rówieśników w kontakcie bezpośrednim

a. Nauczyciel jest świadkiem lub otrzymuje informację na temat przemocy na terenie szkoły:

- Interwencja w celu zatrzymania sytuacji – rozdzielenie uczniów i zabezpieczenie ich (udzielenie pomocy medycznej).
- Wyraźne zakomunikowanie, że nie ma zgody na sformułowania i traktowanie dyskryminujące, obraźliwe czy przemocowe
- Zatrzymanie na miejscu uczestników zdarzenia i ewentualnych świadków
- Rozmowa z ofiarą przemocy - sprawdzenie jej stanu emocjonalnego, okazanie wsparcia i jeśli konieczne, zadbanie o powrót do równowagi (rozmowa wspierająca z uczniem, zapewnienie uczniowi towarzystwa zaufanych rówieśników, zaprowadzenie ucznia do gabinetu specjalisty szkolnego, wykonanie telefonu do rodziców/opiekunów z prośbą o odebranie ucznia ze szkoły). Ważne jest, żeby upewnić ofiarę przemocy, że przekazanie informacji o tym, czego doświadcza było dobrą decyzją i wymagało odwagi oraz, że nie musi się tego wstydzić czy obawiać konsekwencji.
- Zebranie informacji na temat przebiegu wydarzenia indywidualnie od ofiary przemocy, świadków oraz sprawcy przemocy, sporządzenie notatki na temat zebranych faktów oraz obserwacji własnych
- Przekazanie informacji do wychowawców klas, do której uczęszczają ofiara i sprawca przemocy
- Wychowawca klasy, do której uczęszcza sprawca przemocy przeprowadza z nim rozmowę, podczas której informuje go o zasadach i procedurach szkolnych, a także o dalszych krokach w przypadku powtórzenia się podobnej sytuacji. Dopilnowuje również, aby informacja o zdarzeniu została przekazana do rodziców sprawcy w formie telefonu, uwagi w dzienniku lub jeśli wymaga tego sprawa – na indywidualnym spotkaniu w szkole
- Wychowawca klasy, do której uczęszcza ofiara przemocy, przeprowadza z nim rozmowę, w celu sprawdzenia, jak radzi sobie po zdarzeniu i objęcia go opieką specjalistów w przypadku potrzeby
- Wychowawcy klasy sporządzają notatkę służbową z ustalonego przebiegu zdarzenia,

podjętych działań oraz interwencji z udziałem rodziców/opiekunów prawnych

- Monitorowanie przez zespół nauczycieli oraz wychowawcy zachowania sprawcy przemocy oraz ofiary przemocy

b. Reagowanie w przypadku braku poprawy

- Powtórne upomnienie ucznia i przypomnienie o zasadach panujących w szkole
- Wezwanie rodziców/opiekunów ucznia stosującego przemoc przez wychowawcę w celu poinformowania ich o zajściu, ustalenia wzajemnych oczekiwań, zaplanowania działań, a także udzielenia im informacji o dalszych krokach, które może podjąć szkoła w przypadku powtarzania się nieakceptowalnych zachowań ucznia
- Skierowanie sprawcy przemocy przez wychowawcę do pedagoga szkolnego lub psychologa szkolnego w celu odbycia psychoedukacji związanej ze stosowaniem przemocy oraz jej konsekwencjami
- Monitorowanie przez wychowawcę oraz zespół nauczycieli zachowania ofiary i sprawcy przemocy

c. Zaangażowanie dyrekcji szkoły w interwencję w przypadku niepowodzenia poprzednich czynności

- Rozmowa dyrektora szkoły z uczniem w obecności jego rodziców/opiekunów oraz wychowawcy klasy
- Zastosowanie wobec sprawcy przemocy konsekwencji przewidzianych w statucie szkoły
- Powiadomienie stosownych organów zewnętrznych - policja, sąd rodzinny, mops/mopr
- Skierowanie rodziców/opiekunów wraz z uczniem do instytucji zajmujących się między innymi psychoedukacją z obszaru profilaktyki zachowań agresywnych

**d. Zaangażowanie dyrekcji szkoły w interwencję w przypadku sytuacji, które mają silne znamiona przemocy oraz skutkują wezwaniem pogotowia ratunkowego.**

- **Rozmowa dyrektora szkoły z uczniem (sprawcą) w obecności jego rodziców/opiekunów oraz wychowawcy klasy**
- **Zastosowanie wobec sprawcy przemocy konsekwencji przewidzianych w statucie szkoły**
- **Powiadomienie stosownych organów zewnętrznych - policja, sąd rodzinny, mops/mopr**
- **Skierowanie rodziców/opiekunów wraz z uczniem do instytucji zajmujących się między innymi psychoedukacją z obszaru profilaktyki zachowań agresywnych**

## B. Postępowanie w przypadku przejawów przemocy w kontakcie niebezpośrednim (komunikatory, Internet):

a. Nauczyciel otrzymuje informację na temat przejawów hejtu w kontakcie niebezpośrednim:

- Zebranie wszelkich informacji na temat sytuacji oraz materiałów potwierdzających zajście (np. screenshoty, zdjęcia, filmy, wiadomości, nagrania)
- Zawiadomienie opiekunów prawnych ofiary przemocy oraz rozmowa z nią jest obecna przy zgłoszeniu - sprawdzenie jej stanu emocjonalnego, okazanie wsparcia i, jeśli konieczne, zadbanie o powrót do równowagi.

Ważne jest, żeby upewnić ofiarę przemocy, że przekazanie informacji o tym, czego

doświadcza było dobrą decyzją i wymagało odwagi oraz, że nie musi się tego wstydzić czy obawiać konsekwencji

- Przekazanie informacji do wychowawców klas, do której uczęszczają ofiara i sprawca przemocy
- Wychowawca klasy, do której uczęszcza sprawca przemocy kontaktuje się z jego rodzicami i informuje ich o zaistniałej sytuacji. Przeprowadza również rozmowę z nim, podczas której informuje go o zasadach i procedurach szkolnych, a także o kolejnych krokach w przypadku powtórzenia się podobnej sytuacji. Zobowiązuje go również do zaprzestania takiego postępowania i usunięcia materiałów z sieci. Istotne jest, aby wychowawca wyraźnie zaznaczyć, że nie ma zgody na sformułowania i traktowanie dyskryminujące, obraźliwe czy przemocowe
- Wychowawca klasy, do której uczęszcza ofiara przemocy przeprowadza rozmowę z nim, w celu sprawdzenia, jak radzi sobie po zdarzeniu / w razie potrzeby obejmij go opieką specjalistów
- Wychowawca klasy, do której uczęszcza ofiara przemocy kontaktuje się z jego rodzicami i informuje ich o podjętych krokach ze strony szkoły, w celu wsparcia ucznia, a także możliwych do podjęcia przez nich kroków prawnych w celu ochrony dziecka.
- Wychowawcy klasy sporządzają notatkę służbową z ustalonego przebiegu zdarzenia, podjętych działań oraz interwencji z udziałem rodziców/opiekunów prawnych
- Monitorowanie przez zespół nauczycieli oraz wychowawcy zachowania ofiary i sprawcy przemocy

b. Reagowanie w przypadku braku poprawy

- Powtórne upomnienie hejtera i przypomnienie o zasadach panujących w szkole

- Skontaktowanie się z rodzicami/opiekunami ucznia stosującego przemoc przez wychowawcę w celu poinformowania ich o zajściu, ustalenia wzajemnych oczekiwań, zaplanowania działań i udzielenia im informacji o dalszych krokach, które może podjąć szkoła w przypadku powtarzania się nieakceptowalnych zachowań ucznia, a także sami rodzice ofiary przemocy
- Skierowanie przez wychowawcę ucznia do pedagoga szkolnego lub psychologa szkolnego w celu odbycia psychoedukacji związanej ze stosowaniem przemocy oraz jej konsekwencjami
- Monitorowanie przez wychowawcę oraz zespół nauczycieli zachowania ofiary i sprawcy przemocy rówieśniczej

c. Zaangażowanie dyrekcji szkoły w interwencję w przypadku niepowodzenia poprzednich czynności

- Rozmowa dyrektora szkoły ze sprawcą przemocy w obecności jego rodziców/opiekunów oraz wychowawcy klasy
- Zastosowanie wobec sprawcy przemocy konsekwencji przewidzianych w statucie szkoły
- Powiadomienie stosownych organów zewnętrznych - policja, sąd rodzinny, mops/mopr
- Skierowanie rodziców/opiekunów wraz z uczniem do instytucji zajmujących się między innymi psychoedukacją z obszaru profilaktyki zachowań agresywnych

#### **Odrębne postanowienia:**

**Nauczyciel z uwagi na charakter sytuacji może zmienić kolejność działań wynikających z tej procedury, jednak wszelkie działania mają mieć na celu zachowanie dobrostanu uczniów i odpowiednie informowanie opiekunów prawnych.**

**W każdym momencie przeprowadzania niniejszej procedury do działań może przystąpić dyrektor szkoły oraz służby i instytucje pomocowe.**

**W razie potrzeby szkoła może opracować indywidulane programy naprawcze dla konkretnych uczniów i sytuacji.**

Podstawy prawne proponowanej procedury

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich /Dz. U. z 1982 r. Nr 35

poz.228 z późn zm. (Dz. U. z 2016r. , poz. 1654, z 2017r. poz. 773)

Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji /Dz. U. Nr 30 poz. 179, z dnia 31 października 2016r., poz.

1782.

Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty /Dz. U. z 1991 r. Nr 95, poz. 425 – tekst jednolity z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 31, poz. 206, Nr 56, poz. 458, Nr 157, poz. 1241, Dz. U. z 2015 r.

poz. 2156 oraz z 2016 r. poz. 35, 64, 195, 668 i 1010 z p. zm./ , z 2017r., poz. 60, 949, 1292.

Ustawa Kodeks karny z 6 czerwca 1997 r. (Dz.U. 1997 nr 88 poz.553)

Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. z późn. Zm.

Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy z dnia 25 lutego 1964 r. z późn zm.

Kodeks postępowania Cywilnego z 17 listopada 1964 r. z późn. zm.